

PERLMUTTER IZSÁK (1866-1932)

Anya gyermekei közt (Anyá gyermekeivel), 1908

Olaj, vászon, 86,5x70,5 cm
Jelezve jobbra lent: Perlmutter I. 1908.

Kezdő ár: 8 500 000 Ft / 26 154 EUR
Becsérték: 10 000 000 – 15 000 000 Ft
Estimated value: 30 769 – 46 155 EUR

REPRODUKÁLVA:

- Lázár Béla: Perlmutter Izsák, Az Ernst Múzeum Művészkönyvei III. Budapest, 1921. XI. tábla (*Anyá gyermekei közt* címmel)
- Pesti Hírlap Vasárnapja, 1933. február 5. 51. (*Anyá gyermekeivel* címmel)

PERLMUTTER

„Perlmutter Izsák életének fontos fordulópontja volt az 1907-es év. Ebben az esztendőben költözött Rákospalotára, gróf Vécsey Károly honvédtábornok, egykori aradi vértanú villájába. A reprezentatív épülethez gyönyörű, parknak is beillő kert tartozott, mely Perlmutter több festményén is feltűnt a későbbiekben.”

1. Perlmutter Izsák: Ablaknál, 1908 körül magántulajdon

Amikor Perlmutter a maga és családja számára kiválasztotta a környéket, akkor Rákospalota még önálló város volt, melyet csak 1950-ben csatoltak Budapesthez. A település legrégebbi része az úgynevezett Ófalu volt, ahol az őshonos parasztcsaládok éltek. A helyi parasztek főleg szarvasmarha-tenyésztéssel és konyhakertészetrel foglalkoztak. Terményeiknek fontos szerep jutott a közeli Budapest ellátásában. A virágzó paraszti gazdaságok viszonylagos jólétet teremtettek az itt élőknek, mely a művész paraszti életképein is tanulmányozható. Ófalu mellett a századfordulótól egyre több fővárosi tisztviselő, orvos, hivatalnok, tanár és iparos költözött az Újfalú és Villásor palotái városrészeibe. A települést vonat és lóvasút kötötte össze a fővárossal. Perlmutter már korábban is vonzó festői témákra lelt a paraszti világból, de a századfordulón ezt még Hollandiában találta meg. 1904-ben végleg hazaköltözve,

2. Perlmutter Izsák: Szobában, 1908 magántulajdon

előbb a szolnoki művésztelepen dolgozott, majd **1907-től Rákospalotán festette a számára oly kedves témákat, a nagyközönség által is kedvelt életképeit.**

1907 más szempontból is fontos dátum volt a Perlmutter-családnak, mivel ebben az évben lett perzsa sah, azaz a korabeli Perzsia legfőbb →

uralkodója Mohammad Ali Mirza herceg, aki az első világháború idején feleségül vette a művész Gizella nevű nevelt lányát.

Ali rendkívül csapnivaló uralkodó lehetett, mivel népe fellázadt ellene és már két évvel trónra kerülését követően át kellett adnia hatalmát, akkor 11 éves fiának. Az exsah 1925-ben San Remo-ban hunyt el, Gizella pedig ettől kezdve özvegy

Ali Achmed Mirza hercegnőként volt ismert az úri társaságban, férjhez többé nem ment, **alakja számos Perlmutter-festmény főszereplője.** Visszatérve a művészre, Perlmutter kifejezetten gazdag családban nevelkedett és a későbbiekben sem voltak anyagi gondjai, így művészete töretlenül fejlődhetett, kizárólag a saját ritmusa és törvényei szerint.

„Holland népeletképeivel már korán sikert aratott, Hollandiai halász című festményét 1899-ben a Szépművészeti Múzeum vásárolta meg. Ezt követően számos nemzetközi-és világkiállításon is sikert sikerre halmozva vált egyre ismertebbé, kiváló művészi tudással megfestett kompozícióival.”

3. A festmény reprodukciója Lázár Béla kiadványában, 1921

4. A festmény reprodukciója a Pesti Hírlap Vasárnapja c. újságában, 1933. (részlet)

„Abszolút rajztudás, nagy és egységesen elhelyezett formák, azoknak erős plasztikus hangsúlyozása, mihez a megfigyelés szinte mikroszkopikusan éles elemei járulnak: ezek Perlmutter festészetének ismertető jegyei. [...] Fény és szín, valamint ezek viszonylata a formához mai művészetének problémái. Kiindulási pontja mindig egységes formalátása, a forma az, melyet fantáziája tüzes színekkel ékesít” – olvasható a két háború közötti időszak legkiválóbb hazai művészeit tömörítő Szinyei Merse Pál Társaság egyik kiadványában a mesterről. →

Perlmutter 1907-től haláláig számos remekművet alkotott az immár szűkebb pátriáját alkotó, ófalusi paraszti otthonokban. **A most aukcióra kerülő, eredetileg Anyja gyermekei közt című gyönyörű festménye is itt, Rákospalotán született 1908-ban. A képet először Lázár Béla reprodukálta, még a művész életében megjelent monográfiájában 1921-ben. Majd pedig az egyik legnagyobb példányszámban kiadott Pesti Hírlap című napilap közölte, „A legszebb magyar képek” címszó alatt 1933-ban.**

A festményt kíséző szöveg így kommentálta ekkor a mester művészetét: „Perlmutter kiszakította magát az idegenből és hazajött. [...] A holland témákat magyarokkal cserélte fel. Eleinte Szolnokon dolgozott, majd Besztercebányát kereste fel, amelynek főterét gyönyörű képekben, – az Új Magyar Képtár egyik díszében – festette meg. Végleges letelepedési helyül Rákospalotát választotta.

RUM ATTILA

„Itt festette néprajzi indítékoktól tarkálló, alföldi naptól ragyogó szabadfényű képeit, amelyeken a napot úgy süttette be a szobába, mint előtte senki más.”